

ARBEJDS TILSYNET ÅRSOPGØRELSE 2019 ANMELDTE ERHVERVSSYGDOMME 2014-2019

I 2019 er der anmeldt omkring 17.000 erhvervssygdomme, og dermed er antallet på samme niveau som i 2018. Fra 2014 til 2019 er antallet af anmeldelser faldet med ca. 4.700 anmeldelser, svarende til et fald på 21 pct. I 2019 udgør muskelskeletsygdomme den største gruppe blandt anmeldte erhvervssygdomme efterfulgt af psykiske sygdomme.

Arbejdstilsynets årsopgørelse indeholder oplysninger om anmeldte erhvervssygdomme i perioden 2014-2019 fordelt på sygdomsgrupper, påvirkninger i arbejdsmiljøet (årsager), køn, alder og brancher. Opgørelsen er baseret på tal fra Erhvervssygdomsregistret. Se bilag A.

En erhvervssygdom er en sygdom, som helt eller delvist skyldes påvirkninger på arbejdet. Læger og tandlæger har pligt til at anmelde erhvervssygdomme, hvis de har mistanke om, at sygdommen er opstået på grund af forhold i arbejdsmiljøet.

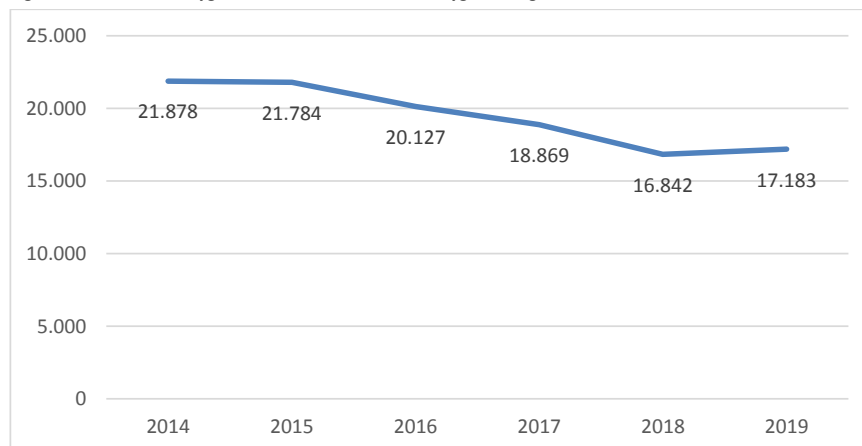
Anmeldelse sker elektronisk til Erhvervssygdomsregistret, som er fælles for Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og Arbejdstilsynet. De fleste sygdomme bliver anmeldt af læger (ca. 90 pct.) men kan anmeldes af alle, fx skadelidte selv og fagforeninger. Arbejdsskadesikringsloven definerer de sygdomme, der kan anerkendes.

Anmeldte erhvervssygdomme 2014-2019

Der er i 2019 anmeldt 17.183 erhvervssygdomme, se figur 1, og dermed er antallet af anmeldte sygdomme på samme niveau som i 2018. Siden 2014 er antallet af anmeldelser samlet faldet med ca. 4700 anmeldelser, svarende til et fald på 21 pct.

Tallene i årsopgørelsen giver ikke det fulde billede af forekomsten af erhvervssygdomme, da statistikken er påvirket af en vis underanmeldelse. Desuden kan flere faktorer påvirke antallet af anmeldte erhvervssygdomme, fx problemer i arbejdsmiljøet der ligger år tilbage, opmærksomhed eller presseomtale vedr. bestemte arbejdsmiljøområder. Det betyder, at antallet af anmeldelser kan svinge fra år til år.

Figur 1: Antal erhvervssygdomme anmeldt til Erhvervssygdomsregistret 2014-2019.

Antal anmeldte erhvervssygdomme er på samme niveau i 2019 som i 2018. I den samlede periode fra 2014 til 2019 er der et fald på 21 pct.

LÆS MERE

På Arbejdstilsynets hjemmeside www.at.dk/arbejdskadet er der mulighed for ved selvbetjening at finde yderligere oplysninger om anmeldte erhvervssygdomme 2014-2019

Muskelskelettsygdomme og psykiske sygdomme udgør halvdelen af anmeldelserne

Omkring halvdelen af alle anmeldte erhvervssygdomme i 2019, 56 pct., omhandler muskelskelettsygdomme og psykiske sygdomme, se tabel 1 i bilag B. Denne procentandel har været omtrent den samme hvert år i perioden 2014-2019.

56%

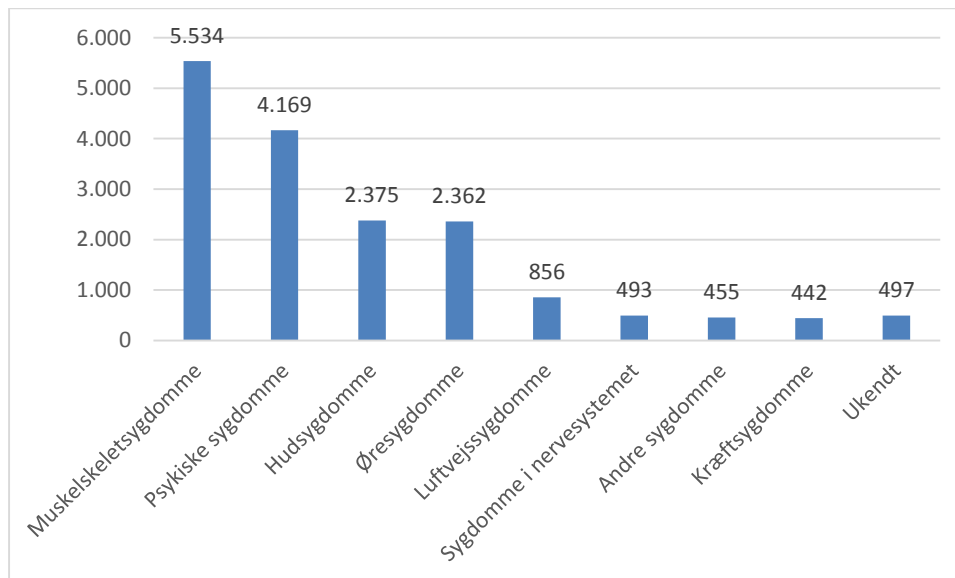
af alle anmeldte erhvervssygdomme i 2019 var enten om muskelskelettsygdomme eller psykiske sygdomme

Muskelskelettsygdomme udgør i 2019 den største gruppe af anmeldelserne med 5.534 anmeldelser. Dette svarer til 32 pct. af de anmeldte erhvervssygdomme. Andelen har været på næsten samme niveau siden 2014.

Antallet af anmeldte muskelskelettsygdomme er fra 2014 til 2019 faldet med 1.807 anmeldelser, se tabel 1 i bilag B. Det svarer til et fald på 25 pct., dvs. lidt højere end det samlede fald for samtlige anmeldte tilfælde på 21 pct. De fleste tilfælde af muskelskelettsygdomme vedrører arm og håndlidelser, dernæst skulderlidelser, og den tredje største gruppe vedrører ryglidelser, se figur 2 og tabel 3 i bilag B.

Psykiske sygdomme udgør med 4.169 anmeldelser den andenstørste gruppe af anmeldelser i 2019, svarende til 24 pct. af de anmeldte sygdomme. Andelen af psykiske sygdomme set i forhold til de samlede anmeldelser har været på næsten samme niveau siden 2014. Antallet af anmeldelser set over hele perioden er faldet med 17 pct., idet der dog har været udsving med 4.993 anmeldelser i 2015 som det højeste antal og lavest i 2018 med 3.754 anmeldelser, se tabel 1 i bilag B.

Figur 2: Anmeldte erhvervssygdomme i 2019 fordelt på sygdomsgrupper.

Note: Ukendt: Kun de anmeldelser, som anmeldes elektronisk, bliver registreret med diagnose og dermed sygdomsgruppe i Arbejdstilsynets Erhvervssygdomsregister.

Hudsygdomme udgør sammen med øresygdomme den tredjestørste andel med 14 pct. af de anmeldte tilfælde i 2019.

For de øvrige sygdomsgrupper er antallet af anmeldelser væsentligt mindre, idet de hver især kun tegner sig for mellem 450-850 anmeldelser. Det svarer til 3-5 pct. af alle

årets anmeldte tilfælde. Luftvejssygdomme er fra 2018 til 2019 steget med 130 flere anmeldelser fra 726 til 856 tilfælde. Se i øvrigt tabel 1 bilag B for udviklingen i antal og andele i perioden 2014-2019.

Kønsforskelle i anmeldte typer af sygdomme

Fordelingen af antallet af anmeldte erhvervs sygdomme mellem mænd og kvinder er nogenlunde ens i 2019 med henholdsvis 51 pct. for mænd og 49 pct. for kvinder. Antallet af anmeldte erhvervs sygdomme pr. 10.000 beskæftigede (incidens) er i 2019 lidt højere for kvinder (61) end for mænd (59), se tabel 5 i bilag B. Læs også om incidens i bilag A.

For nogle typer sygdomme er der store kønsforskelle i anmeldemønstret i perioden 2014-2019. Der er fx i 2019 væsentlig flere anmeldelser vedrørende mænd end kvinder for sygdomsgrupperne øresygdomme (91 pct. mænd og 9 pct. kvinder) og luftvejs sygdomme (81 pct. mænd og 19 pct. kvinder). Omvendt er der flere anmeldelser vedrørende kvinder end mænd, når det gælder psykiske sygdomme (74 pct. kvinder og 26 pct. mænd) og hudsygdomme (62 pct. kvinder og 38 pct. mænd), se figur 1 i bilag B.

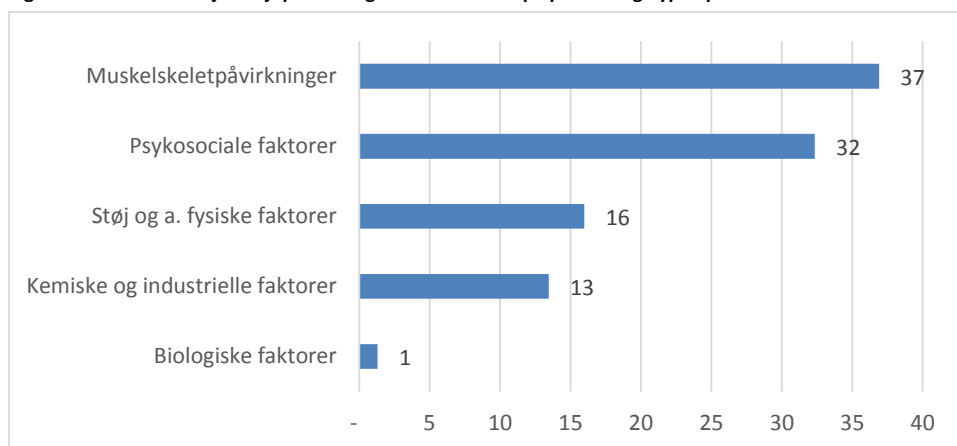
Flest anmeldte muskelskeletpåvirkninger og psykosociale påvirkninger

Lægen, der anmelder en erhvervs sygdom, skal altid angive, hvilke påvirkninger de mistænker har forårsaget sygdommen. I 2019 er der i alt oplyst 24.960 påvirkninger, som helt eller delvist kan have forårsaget sygdommen. For hver anmeldelse er der i gennemsnit angivet ca. 1,5 påvirkninger.

Påvirkningerne i arbejdsmiljøet giver et billede af, hvilke årsager i arbejdsmiljøet, som kan føre til sygdom, se tabel 3. Muskelskeletpåvirkninger og psykosociale påvirkninger er oftest anført som årsag til henholdsvis muskelskeletsygdomme og psykiske sygdomme.

De øvrige tre typer arbejdsmiljøpåvirkninger, som er støj og andre fysiske faktorer, kemiske og industrielle faktorer og biologiske faktorer, kan forårsage flere forskellige grupper af sygdomme som fx hudsygdomme, luftvejssygdomme, kræftsygdomme og høreskader.

Figur 3: Anmeldte arbejdsmiljøpåvirkninger i 2019 fordelt på påvirkningstype i pct.

Note: Kun de anmeldelser som anmeldes elektronisk bliver registreret med påvirkninger i Erhvervs sygdomsregistret.

74 %

af de psykiske anmeldelser i 2019 vedrører kvinder

Mens der anmeldes lige mange muskelskeletsygdomme for mænd og kvinder

Muskelskeletpåvirkninger udgør med 37 pct. den største påvirkningstype i forbindelse med en anmeldt erhvervssygdom, se figur 3. Her er det især løfte- og bærearbejde, skub- og trækarbejde samt repetitivt arbejde, der bliver anmeldt. Dernæst kommer dårlige arbejdsstillinger, se tabel 7 i bilag B.

Psykosociale faktorer udgør den næststørste påvirkningstype med 32 pct. Her er det især arbejdsrelationer og stor arbejdsmængde (kvantitative krav), der er anmeldt. Arbejdsrelationer omfatter bl.a. problematiske arbejdsrelationer til chefer eller kolleger.

Støj og andre fysiske faktorer udgør sammen med kemiske og industrielle faktorer henholdsvis 16 pct. og 13 pct. af de nævnte årsager. Kategorien støj og andre faktorer handler også om vibrationer, mens kemiske og industrielle faktorer handler om fx vådt arbejde, rengøringsmidler, maling, lim, støv, røg og fibre. Biologiske årsager udgør 1 pct. af årsagerne.

Anmeldelser fordelt på branchegrupper

Årsopgørelsen viser, at branchegruppen Slagterier for sjette år i træk er den branchegruppe med den højeste incidens af anmeldte erhvervssygdomme. I denne branchegruppe er der i 2019 199 sygdoms anmeldelser pr. 10.000 beskæftigede, hvilket er mere end tre gange højere end gennemsnittet for alle branchegrupper, som er 59 anmeldelser pr. 10.000 beskæftigede.

Også andre branchegrupper som fx Transportmidler og Træ og møbler ligger over gennemsnittet, men betydeligt under slagterier.

Figur 4 viser anmeldte erhvervssygdomme i 2019 fordelt på 36 branchegrupper pr. 10.000 beskæftigede i branchegruppen.

Opgørelsen af incidens er forbundet med usikkerhed, da påvirkningsperioden ikke er den samme for de forskellige sygdomme eller er ukendt, og fordi nogle påvirkninger er sket for år tilbage, se bilag A.

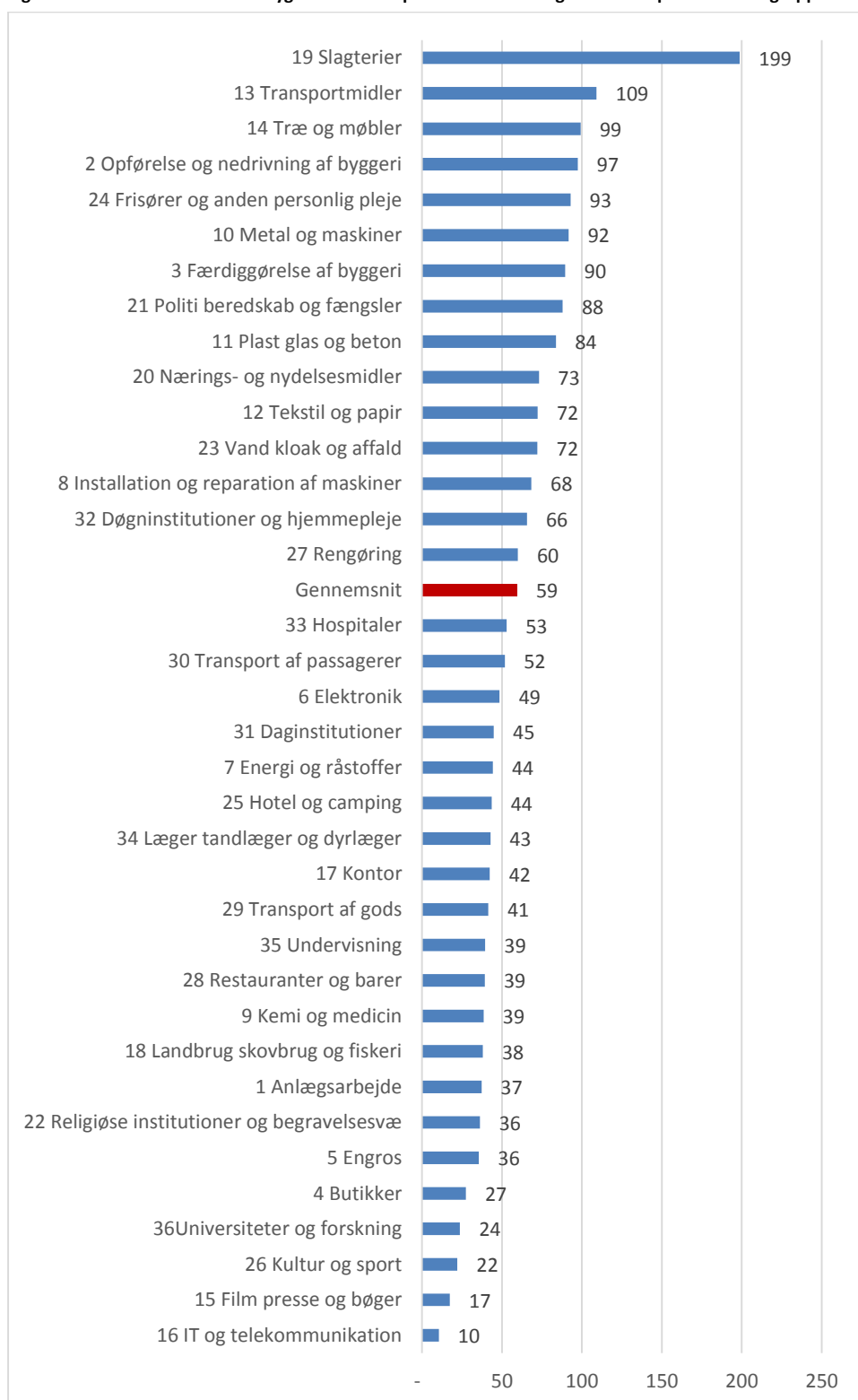
Andelen af de fem forskellige påvirkningstyper (jf. figur 3) for hver branchegruppe fremgår af figur 5 i bilag B. Her ses fx, at for slagterier udgør muskelskeletpåvirkninger 75 pct. af de anmeldte påvirkninger.

199

**anmeldelser pr.
10.000 beskæftigede
i branchegruppen
slagterier**

**Gennemsnittet er 59
for alle branchegrupper**

Figur 4: Antal anmeldte erhvervs sygdomme 2019 pr. 10.000 beskæftigede fordelt på 36 branche grupper*.

Kilde: Arbejdstilsynets erhvervs sygdomsregister og Danmarks Statistiks Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik (RAS). De anmeldte erhvervs sygdomme inden for branche gruppen "kontor" omfatter, ud over administrativt arbejde, også anmeldelser knyttet til fx social- og sundhedsarbejde samt omsorgs- og pædagogarbejde, hvis arbejdsgiveren er registreret som kommunal administration i stedet for fx plejehjem eller daginstitutioner.

* Opgjort pr. 28/4 2020. Antallet af anmeldelser i en branche kan ændre sig løbende i takt med sagsbehandlingen i Arbejds markedets Erhvervs sikring.